

82. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2024

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

ATMIŅAS INSTITŪCIJU LĪDZDALĪBA , SABIEDRISKĀ ZINĀTNĒ

Mārīte Saviča, Mg. sc. soc.
Gita Rozenberga, Mg. sc. soc.
Latvijas Universitātes Bibliotēka

Prezentācijā

- Pētījums par atmiņas institūciju lomu sabiedriskā zinātnē
- Pētījuma rezultāti
- Projekts sabiedriskās zinātnes veicināšanai – LibOCS

Pētījums “Akadēmisko bibliotēku un atmiņas institūciju transformatīvā loma sabiedriskai zinātnei un atvērtai zinātnei Baltijas valstīs”

Mērķis: noskaidrot atmiņas institūciju, īpaši bibliotēku lomu un lomas pārmaiņas pētniecības, īpaši sabiedriskās zinātnes projektos vai aktivitātēs

Pētījums “Akadēmisko bibliotēku un atmiņas institūciju transformatīvā loma sabiedriskai zinātnei un atvērtai zinātnei Baltijas valstīs”

Metode: Aptauja ar daļēji strukturētu anketu

Respondenti:

- profesionāli pētnieki
- amatierpētnieki /iedzīvotāji / brīvprātīgie
- atmiņas institūciju darbinieki

Metode

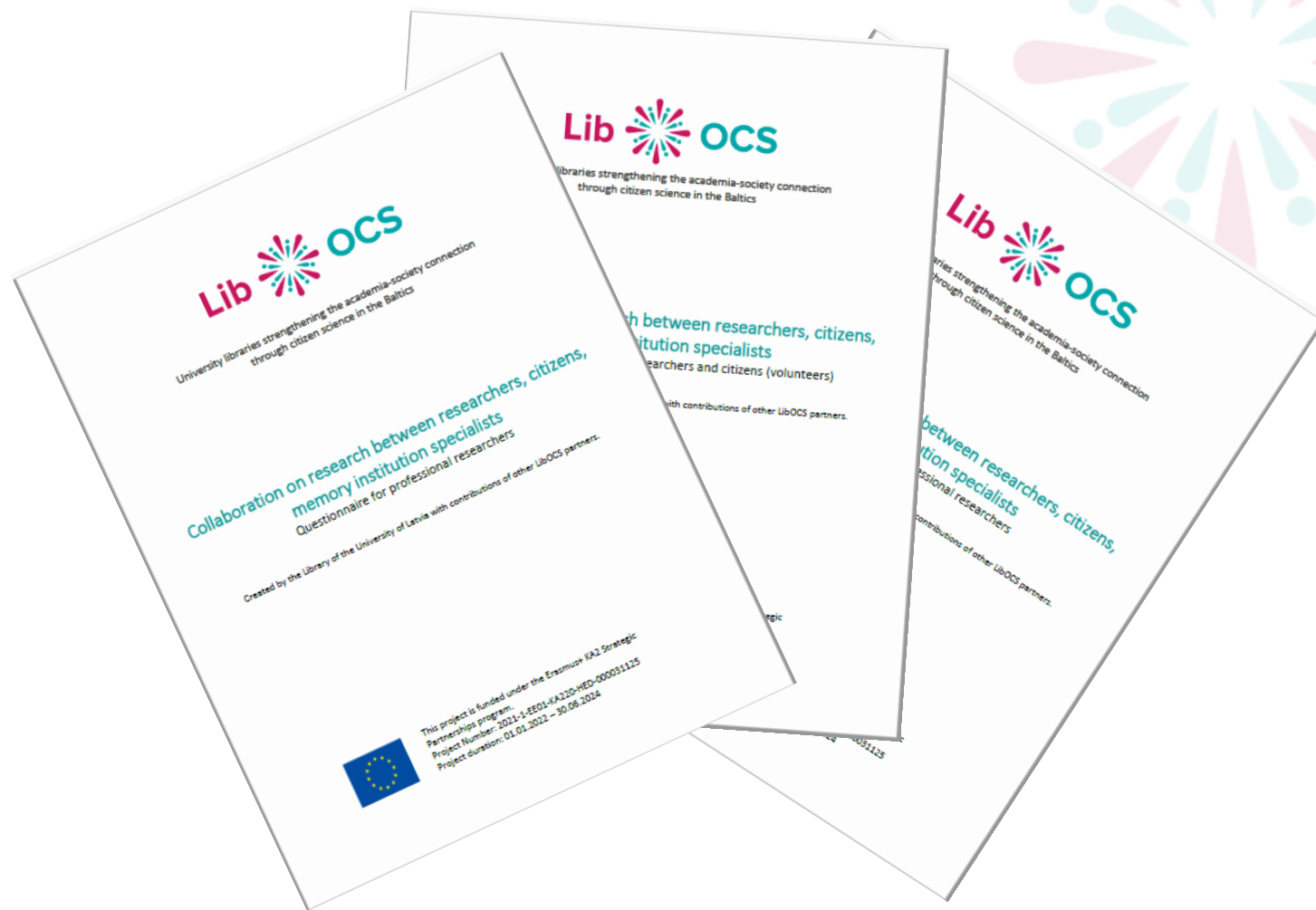
University libraries strengthening the academia-society connection through citizen science in the Baltics

Collaboration for research: researchers, citizens, memory institutions specialists, and their roles
Questionnaire

Created by the Library of the University of Latvia with contributions of other LibOCS partners.

This project is funded under the Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships program.
Project Number: 2021-1-EE01-KA220-HED-000031125
Project duration: 01.01.2022 – 30.06.2024

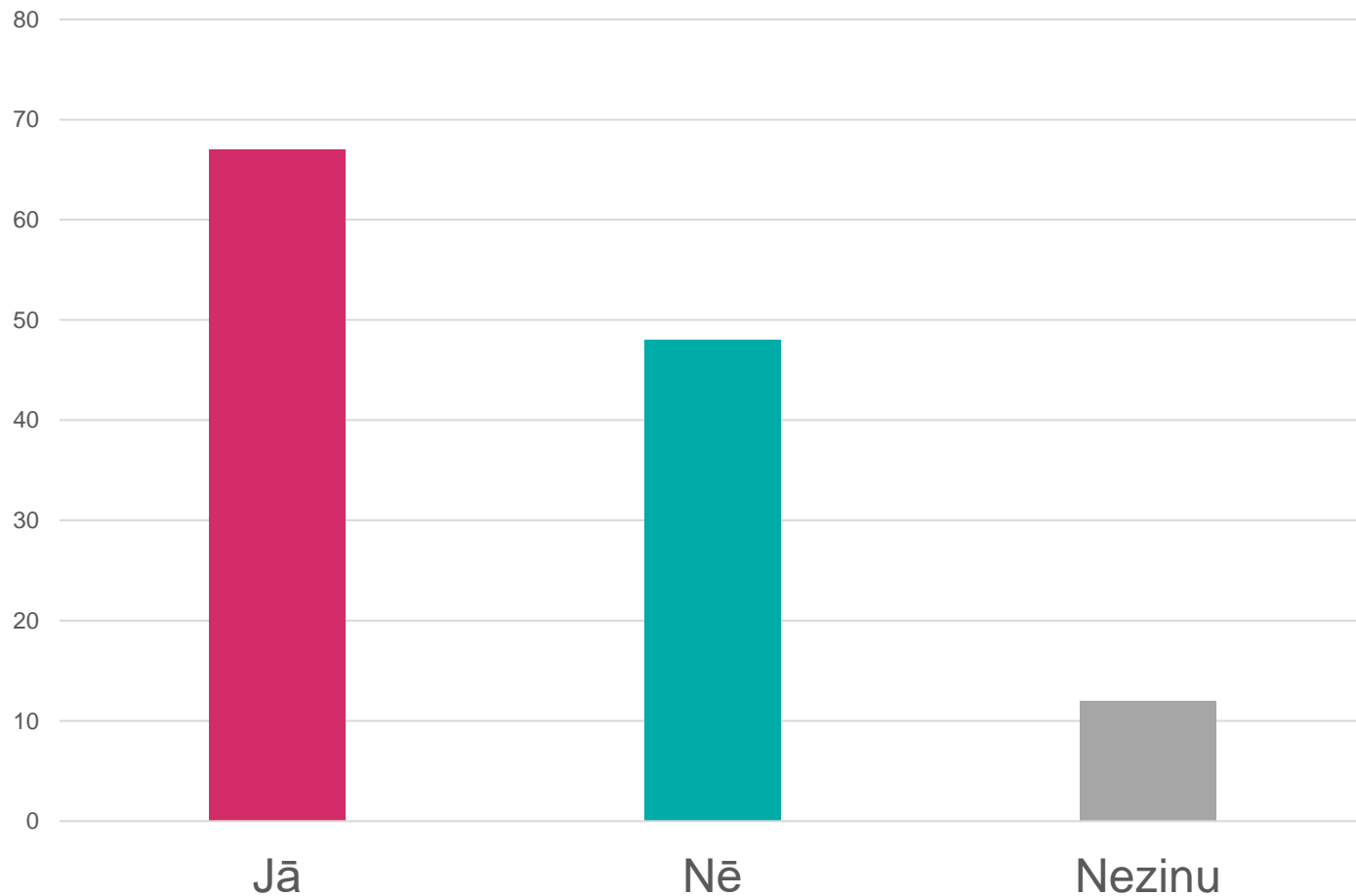
Lib OCS
University libraries strengthening the academia-society connection through citizen science in the Baltics

Collaboration on research between researchers, citizens, memory institution specialists
Questionnaire for professional researchers

Created by the Library of the University of Latvia with contributions of other LibOCS partners.

This project is funded under the Erasmus+ KA2 Strategic Partnerships program.
Project Number: 2021-1-EE01-KA220-HED-000031125
Project duration: 01.01.2022 – 30.06.2024

Vai zināt kādas pētnieciskas aktivitātes vai projektus, kur līdzdarbojas iedzīvotāji?

Apmēram ceturtdaļa no respondentiem šobrīd paši iesaistīti pētnieciskās aktivitātēs vai projektos, kur līdzdarbojas iedzīvotāji.

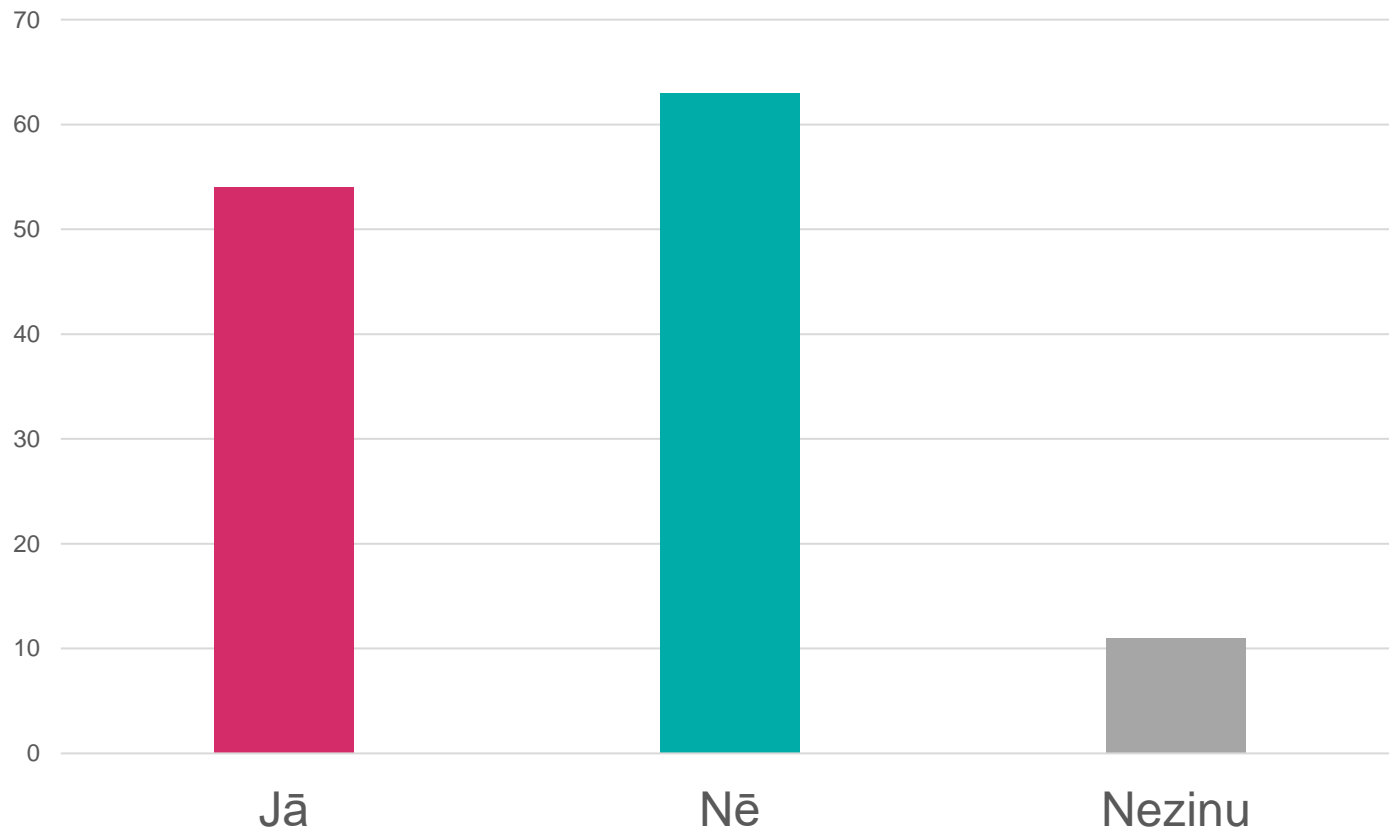
Kā iesaistās iedzīvotāji?

TOP 5

1. **Vācot datus** (novērojumus, mērījumus u.c.)
2. Ģenerējot pētnieciskas **idejas**
3. **Apstrādājot datus** (tostarp aktivitātes ar transkribēšanu)
4. **Analizējot datus**
5. Piesaistot **finansējumu**

Vai zināt kādas pētnieciskas aktivitātes, kur līdzdarbojas atmiņas institūciju darbinieki?

Anketas dati neļauj noteikt precīzi vai visos gadījumos, kur iesaistīti atmiņas institūciju darbinieki ir iesaistīti arī amatierpētnieki.

“Jā” atbildējuši 27 bibliotēku darbinieki, 12 muzeju darbinieki, 11 pētnieki, 4 amatierpētnieki.

Kādi ir/bija Jūsu galvenie uzdevumi projektā / aktivitātē?

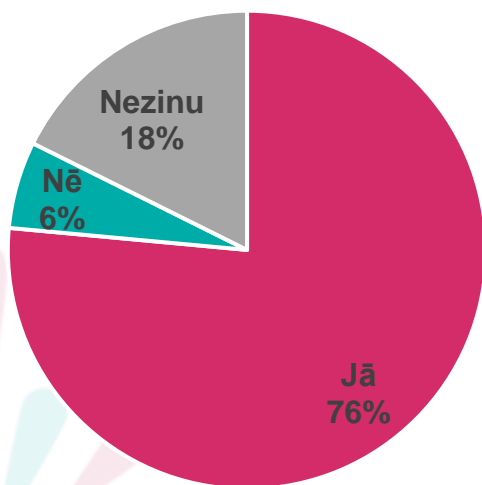
Atmiņas institūciju respondentu TOP 4

1. Darbi, kas saistīti ar **informācijas un datu vākšanu**, tostarp konsultēšanu par kvalitatīvu **informācijas iegūšanu** un tās nozīmi pētniecības procesā kopumā
2. Projektu **vadīšana, koordinēšana** vai darbs, kas cieši saistīts ar organizatoriskiem jautājumiem
3. **Komunicēšana** dažādiem projekta realizēšanas mērķiem un stadijām
4. Dalība, kā speciālistam pētījumu rezultātu **ilgtermiņa saglabāšanas un pieejas** nodrošināšanas jautājumos

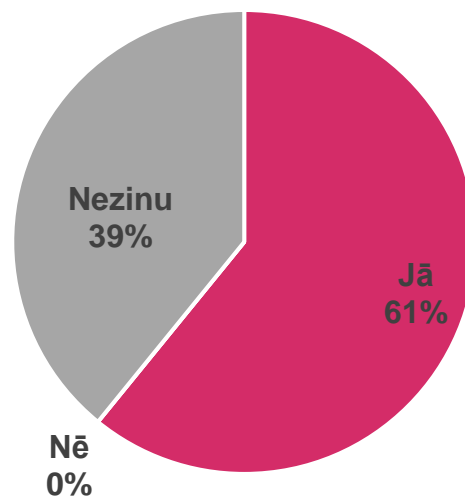
Vai Jūs vēlētos sadarboties ar atmiņas institūciju speciālistiem pētnieciskos projektos un aktivitātēs nākotnē?

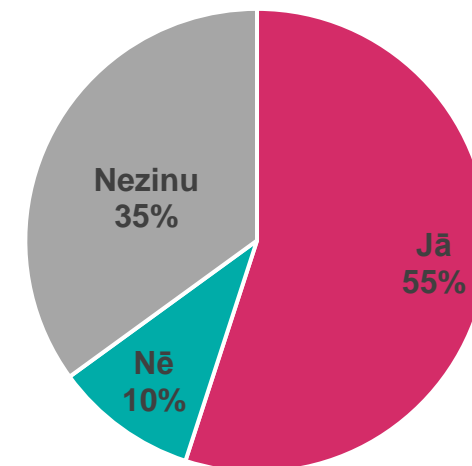
Atmiņas institūciju speciālistu
viedoklis

Pētnieku viedoklis

Amatierpētnieku / iedzīvotāju
viedoklis

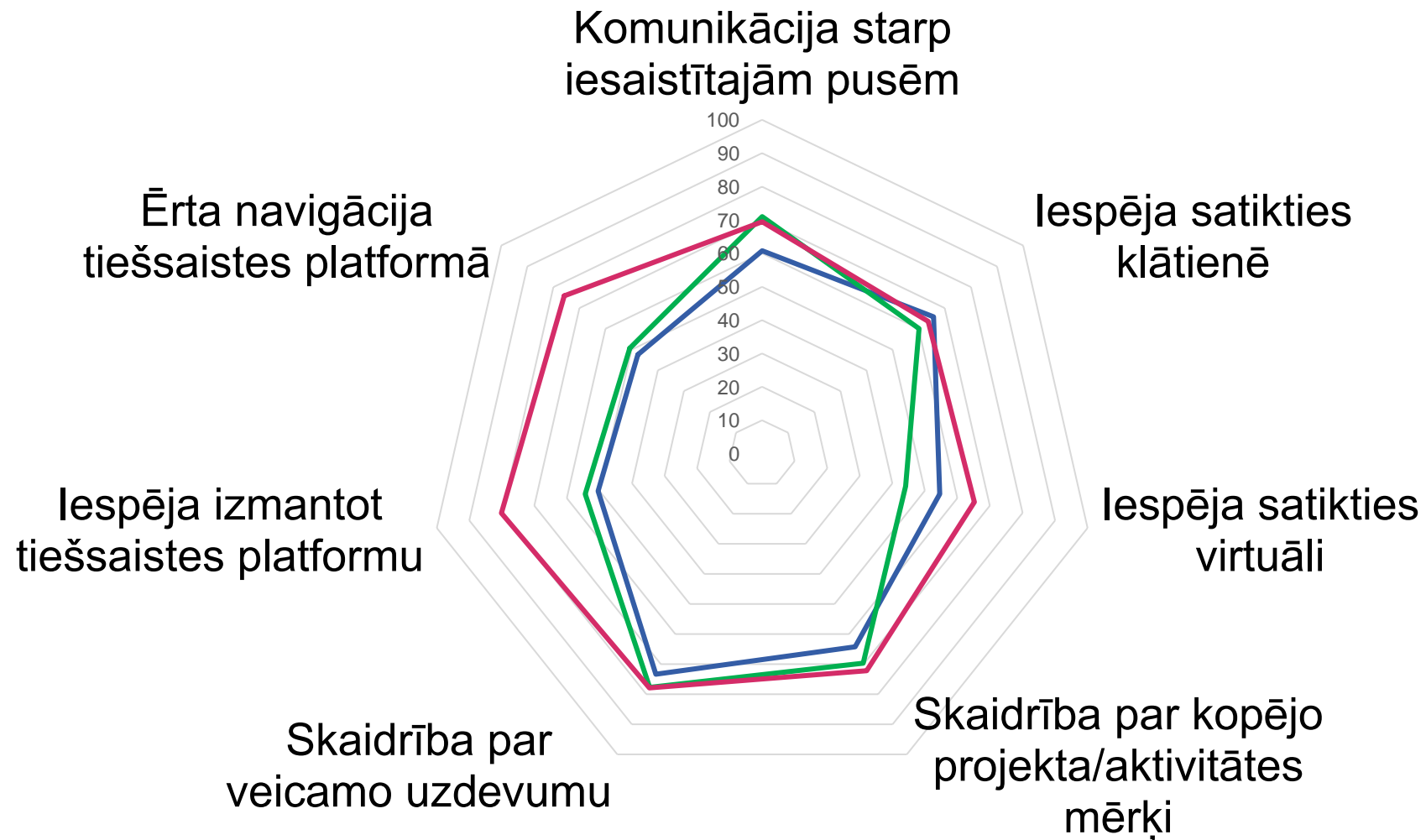
Kā jūs kopumā vērtējat šādus aspektus projekta/aktivitātes kopienā dalībnieku vidū?

Pētnieki

Amatierpētnieki

Atmiņas institūciju

speciālisti

Identificēti projekti ar iedzīvotāju līdzdalību

Aptauja ļāva apzināt vairāk kā **25 Baltijas valstīs radītus (tostarp Latvijā 12)** pētniecības projektus vai aktivitātes, kur iesaistīti iedzīvotāji, kā arī **7 starptautiskas iniciatīvas, kur piedalās šo valstu iedzīvotāji.**

Sabiedriskās zinātnes iniciatīvu piemēri

Latvijā

- [IESAISTIES.LV](#)
- [Simtgades burtnieki](#)
- [garamantas.lv](#)
- [Zudusī Latvija](#)
- [Baltijas ceļa stāsti](#)
- [Gadsimta stāsti](#)
- [Ciltskoki](#)
- [Vardarbības arhīvs](#)
- [Historia.lv](#)
- [Vietvārdu talka](#) un [Apvidvārdu talka](#)
- [Balsutalka.lv](#)
- [Dabas dati](#)
- [Viena diena Latvijā](#)
- [Ķeram svešos Latvijas dabā!](#)
- [Misija – KRUPIS](#)
- [Latvijas ezeru projekts](#)
- [Latvijas Mikrobioma Projekts](#)
- [Mūsu gaiss](#)
- [Tak-Ugāle](#)
- [Latvijas Pilskalni](#)
- [Latvijas vēsturisko krogu katalogs](#)
- ...

Projekts sabiedriskās zinātnes veicināšanai (1)

- **ERASMUS+ programmas partnerības projekts**
- **Nosaukums:** Universitāšu bibliotēkas kā zinātnisko komūnu un sabiedrības sadarbības veicinātājas Baltijas valstīs amatierzinātnes kontekstā (*University libraries strengthening the academia-society connection through citizen science in the Baltics*)
 - **Saīsinātā versija:**
Libraries for Open Citizen Science (LibOCS)

Projekts sabiedriskās zinātnes veicināšanai (2)

- **Galvenais mērķis:** izzināt un veicināt izpratni par akadēmisku bibliotēku lomu sabiedriskās zinātnes* jeb amatierzinātnes (Citizen Science) aktivitāšu integrēšanā pētnieciskos projektos Baltijas valstīs.

Projekts sabiedriskās zinātnes veicināšanai (3)

- **Pētījumi un ieteikumi:**
 - <https://zenodo.org/records/7494171>
 - <https://zenodo.org/records/6997820>
- Ziņojums **par iespējām ieviest Baltijas valstīs kontaktpunktus** sabiedriskās zinātnes veicināšanai: <https://zenodo.org/records/10425191>
- **Brīvpieejas e-kurss** par sabiedrisko zinātni: <https://open.ktu.edu/enrol/index.php?id=161>
- **Starptautiski tīmekļsemināri aprīlī:** <https://www.biblioteka.lu.lv/par-mums/zinas/zina/t/83447/>
 - ✓ Projekta vietne: <https://www.libocs.ut.ee/>
 - ✓ Vimeo kanāls: <https://vimeo.com/user175381277>
 - ✓ Rezultāti pieejami arī Zenodo: <https://zenodo.org/communities/libocs/?page=1&size=20>

Atziņas un ieteikumi

- Palielināt atmiņas institūciju informētību par viņu dažādajām lomām pētniecībā un sabiedriskā zinātnē.
- Veidot zināšanu bāzi atmiņas institūciju speciālistiem un citiem interesentiem par sabiedriskās zinātnes projektu veidošanu, tostarp par komunikācijas un iedzīvotāju iesaistes prasmēm.
- Pozicionēt atmiņas institūcijas, īpaši bibliotēkas un muzejus, kā labāko satikšanās vietu kopienas efektīvam darbam sabiedriskās zinātnes projektos.
- Aktīvi piedalīties sabiedriskās zinātnes projektu popularizēšanā.

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Paldies par uzmanību!

KONTAKTINFORMĀCIJA:

Gita Rozenberga

gita.rozenberga@lu.lv